

Program för civilt försvar

Det civila försvaret byggs upp av såväl statliga myndigheter, landsting och kommuner som privata företag och frivilligorganisationer och det är det som tillsammans med det militära försvaret som bildar Sveriges totalförsvaret. *Sveriges kommuner och landsting* (SKL) har tillsammans med *Myndigheten för samhällsskydd och beredskap* (MSB) fattat en överenskommelse som tydliggör kommunernas uppgifter i förhållande till de rådande lagstiftningarna rörande förberedelser för det civila försvaret (under höjd beredskap). De lagar och förordningar som överenskommelse och detta dokument bygger på är:

- Lag (2006:544) om kommuners och landstings åtgärder inför och vid extraordinära händelser i fredstid och höjd beredskap (LEH)
- Förordning (2006:637) om kommuners och landstings åtgärder inför och vid extraordinära händelser i fredstid och höjd beredskap (FEH)
- Säkerhetskyddslag (2018:585)
- Säkerhetskyddsförordning (2018:658)

Denna överenskommelse om kommunernas arbete med civilt försvar (SKL & MSB, 2018) ska ses som ett komplement till överenskommelse om kommuners krisberedskap (SKL & MSB, 2019). Krisberedskapen ska lägga grunden för det civila försvaret (totalförsvaret) som ska:

- värna civilbefolkningen.
- säkerställa de viktigaste samhällsfunktionerna.
- bidra till försvarsmaktens förmåga vid krig eller väpnat angrepp.

Utifrån detta ska kommunen prioritera arbetet och kompetenshöjning inom organisationen när det gäller totalförsvaret, säkerhetsskydd samt krigsorganisation och krigsplacering.

Kompetenshöjning gällande totalförsvaret

Nyckelpersoner i kommunens organisation ska under perioden genom utbildning ges kunskaper om höjd beredskap och totalförsvaret. Nyckelpersoner avses till minimum av kommunstyrelse och kommunledningen.

Åtgärder för kompetenshöjningen gällande totalförsvaret

- Delar av krisledning och kommunstyrelse deltog tillsammans med andra nyckelfunktioner i kommunens medverkan i TFÖ2020.
- Vi ska fortsätta utbilda både krisledning och kommunstyrelse, samt personer som ingår i hanteringen av säkerhetsskyddsklassificerade handlingar, om kommunens roll och ansvar under höjd beredskap och totalförsvaret.
- Utbildning inom hemlig expeditionstjänst har påbörjats för kundcenters personal.
- Personal har deltagit i utbildning och information om nationellt projekt för införandet av system för säkra kommunikationer.

Säkerhetsskydd

Kommunen ska vidta nödvändiga förberedelser för att i arbetet med beredskapsförberedelser, enligt 3 kap. 1-5§ LEH på ett säkert sätt kunna hantera frågor som är av vikt för Sveriges säkerhet. Säkerhetsskyddslagens (1996:627) och den kommande säkerhetsskyddslagens (2018:585) bestämmelser ska kunna tillämpas i erforderlig omfattning.

- Kommunen ska ha en säkerhetsskyddschef.
- Kommunen ska ha rutiner och materiel (säkerhetsskåp m.m.) för att kunna hantera uppgifter som omfattas av sekretess och som rör Sveriges säkerhet utan att de röjs, ändras eller förstörs.
- Kommunen ska under perioden 2020-2021 etablera en process för säkerhetsskyddsanalys samt analysera prioriterade delar av kommunens verksamhet.

Åtgärder och arbete för säkerhetsskydd

- Vi ska upprätta och vidareutveckla hur vi hanterar uppgifter som omfattas av sekretess och som rör Sveriges säkerhet. Rutiner ska upprättas för kommunens behandling av säkerhetsskyddsklassade uppgifter.
- En säkerhetsskyddsplan för organisationens signalskyddsarbete ska tas fram och implementeras.
- Det finns en signalskyddschef (Representeras av Länsstyrelsen) och en biträdande signalskyddschef ska under kommande mandatperiod utses och utbildas.
- Vi ska utföra säkerhetsskyddsanalyser av prioriterade delar av organisationen.

Krigsorganisation och krigsplacering

Kommuner och landsting ska vid höjd beredskap, enligt 7 § lagen (1992:1403) om totalförsvaret och höjd beredskap, vidta de särskilda åtgärder i fråga om planering och inriktning av verksamheten, tjänstgöring och ledighet för personal samt användning av tillgängliga resurser som är nödvändiga för att de under de rådande förhållandena ska kunna fullgöra sina uppgifter inom totalförsvaret.

Kommuner ska enligt, 4 § FEH, ha de planer som behövs för att kunna upprätthålla sin verksamhet under höjd beredskap. Planerna ska innehålla uppgifter om den verksamhet som ska bedrivas under höjd beredskap med information om bl.a. krigsorganisation och vilken personal som ska tjänstgöra i organisationen.

Kommunen ska under perioden påbörja en planering för sina uppgifter inom totalförsvaret. Planeringen ska avse den verksamhet som kommunen ska bedriva under höjd beredskap samt dess krigsorganisation och krigsplaceringar.

- Förvaltningscheferna skall under denna mandatperiod analysera krigsorganisationen inverkan på respektive verksamhet.
- Utifrån analysresultaten från respektive förvaltning skall en kommunövergripande analys utföras av kommunens krigsorganisation.
- Ovan nämnda analyser skall ligga till grund för ett beslut av organisationsträd som skall vara fungerande i såväl krishantering som under höjd beredskap.
- Med hjälp av utfört arbete rörande krigsorganisationen skall en planering tas fram hur kommunen övergripande ska krigsplacera sin personal.

Ledningsansvar

Vid höjd beredskap ansvarar kommunstyrelsen enligt, 3 kap. 2 § LEH, för ledningen av den del av det civila försvaret som kommunen ska bedriva.

Kommunen bör utbilda och öva kommunstyrelsen i uppgiften att under höjd beredskap ansvara för kommunens ledning.

Kommunen bör inom ramen för den statliga ersättningen medverka i utbildningar och övningar som anordnas av länsstyrelsen och delta i övning anordnad av annan statlig myndighet.

- Kommunstyrelse och övrigt berörd personal skall under mandatperioden både höja sin kompetens och övas i sitt ansvar under totalförsvaret. Se Styrdokument samt Utbildnings- och övningsplan.

Geografiskt områdesansvar

Kommuners geografiska områdesansvar, som regleras i 3 kap. 4 § LEH, innebär att kommunstyrelsen under höjd beredskap ska verka för att den verksamhet som bedrivs i kommunen av olika aktörer samordnas och för att samverkan kommer till stånd mellan dem som bedriver verksamheten.

Kommunen bör informera berörda lokala aktörer om arbetet med beredskapsförberedelser och möjligheter till samverkan på lokal nivå.

Rapportering

Kommuner ska under höjd beredskap, enligt 3 kap, 5 § LEH hålla den myndighet som regeringen bestämmer (länsstyrelsen) informerad om beredskapsläget och de övriga förhållanden som har betydelse för det civila försvaret i kommunen.

Kommunen ska medverka vid införandet av ett tilldelat tekniskt system för informationsutbyte.

Kommunen ska i samverkan med länsstyrelsen implementera rutiner för rapportering och för lägesbilder.

- Kommunen samarbetar med länsstyrelsen både vad det gäller införandet av Signe kryptodator 2021 men även lägesbildshantering och dess rutiner.